

HESLA

Heslová slova jsou vyznačena tučně velkými písmeny. Uspořádání heslových slov je abecední.

ABECEDA
ABRAHÁM
ABRAHÁMŮV
ADAM
ADAMŮV

ŘAZENÍ FRAZÉMŮ

Frazémy se řadí pod heslovými slovy. Jako heslové slovo vystupuje jeden z plnovýznamových komponentů výrazu, nejčastěji substantivum.

Hesla, která mají ve větším počtu za sebou totéž řadící slovo, se řadí abecedně podle koncovky heslového slova.

Frazémy, ve kterých je heslovým slovem adjektivum, se řadí podle abecedy substantiv.

ADRESA

být na nesprávné **adrese**

BABINSKÝ

koukat jako **Babinský**

RUKA

má plně **ruce** práce

ruka osudu

bránit se **rukama** nohama

mávnout **rukou**

zobe z **ruky**

DLOUHÝ

dlouhý jako **Lovosice**

jak je **rok** dlouhý

ODKAZOVÁ HESLA

U každého komponentu frazému (kromě klíčového) je odkaz s uvedením čísla hesla výkladového.

BLESK

hromy a blesky **v. H = 476**

ČERVENÝ

červený jako pivoňka **v. P = 360**

RUSKÉ EKVIVALENTY

Obvykle se uvádí několik ruských ekvivalentů, a to tak, že na prvním místě jsou frazémy, které nejpřesněji odpovídají heslovému českému výrazu.

má *čeho* plná ústa

- у него с языка не сходит что;
у него все время на языке что;
он только и говорит, что о чем

DOSLOVNÝ PŘEKLAD

U frazémů, které nemají přesný frazeologický ekvivalent, se uvádí doslovný překlad.

nosit sovy do Atén

- возить дрова в лес

<dosl. носить сов в Афины>

STYLOVÁ CHARAKTERISTIKA

Údaje o stylové charakteristice frazémů jsou uvedeny v češtině kurzívou.

den brannosti **žert.**

- день выдачи зарплаты

STRUKTURA SLOVNÍKU

90458 Alena

PŘÍZVUK

Přízvuk v ruských slovech je vyznačen podtržením přízvučné samohlásky.

je mu do breku
- он чуть не плачет

TVAR FRAZÉMŮ

Heslový frazém je zpravidla uveden ve svém neutrálním tvaru (tj. nominativu, infinitivu v dokonavém a nedokonavém tvaru apod.); pokud ho nemá, zastupuje ho jeho nejběžnější tvar.

objevit/objevovat Ameriku
tahá to za uši

SYSTÉMOVÉ VZTAHY FRAZÉMŮ

Homonymické frazémy jsou uvedeny jako samostatná hesla a rozlišují se malou číslicí v horním indexu.

měnit barvu¹

- бледнеть и краснеть; меняться в лице
měnit barvu²
- менять свои убеждения; перекрашиваться

Polysémní výrazy jsou uvedeny uvnitř stejného čísla a označují se číslem ^{1, 2} atd.

vymknout se *komu* z rukou

¹ отбиться у *кого* из рук
² выйти у *кого* из-под контроля

Frazeologická synonyma, lexikální, strukturně-gramatické a sémantické analogy jsou uvedeny s poznámkou *Srov.* Heslové slovo je zvýrazněno tučným písmem.

starý jako Abrahám

Srov. pamatuje **Abraháma**

Antonyma jsou řazena po synonymech a analogiích s poznámkou *Srov. antonymické.*

malovat *co* růžovými barvami,

též v růžových barvách

...

Srov. antonymické malovat *co* černými barvami.

Frazeologické varianty se rozlišují graficky. Varianty heslového slova uvádí poznámka *též*.

nastrčená figura, *též* osoba

Lexikální varianty komponentů jsou uvedeny v kulatých závorkách.

zdvihnout/zdvihat (zvednout/zvedat)
rukavici

Rozšiřující komponenty jsou uvedeny v hranatých závorkách.

cítit se jako rybička (ve vodě)